

TROBADA D'ASSESSORAMENT SOBRE ELS ARBRES EN UN PATI EDUCATIU AMB L'INARA HASANOVA EL 22 D'ABRIL DE 2021 (17 A 19'30H)

Assistents: Roser Jordan, Pepe G, Dani Tubau, Marc Orriols i Rubén Fortuny

Aquesta trobada, que parteix d'una vella demanda, l'hem pogut concretar aquest mes d'abril, amb l'Inara Hasanova, arquitecta i assessora de patis educatius, membre del Safareig, Grup de treball en els patis escolars educatius.

• Idees generals comentades.

- Sovint és millor esperar i plantar un arbre maco, que no pas comparar-ne deu petits de cop.
- Compra d'arbres > a un metre d'alçada, el tronc ha de tenir mínim uns 25 cm de circumferència. En els fruiters, val amb 18 cm.

- Les oliveres cal encarregar-les presencialment. Una 'solvent' se'n va als mil euros.
- Mirar preus a llocs majoristes: hi ha més varietat, més barato, obtenim assessorament.
- Al Bages, millor arbres autòctons pel clima: til·ler, arc, om, lledoner, (xiprer ja en tenim prou).
- L'Inara aconsella plantar arbres fruiters i arbres autòctons. Els primers solen ser baixets, i poden proporcionar la possibilitat d'accedir-hi a la copa, com per exemple el pomer decoratiu de pomes petites. El caqui és també un bon arbre per pujar, recol·lectar i que vinguin ocells a menjar, resultant molt educatiu, a l'hivern queda pelat amb fruita, a la tardor les fulles canvien, ...

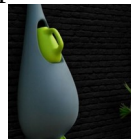
- El gènere Acer > hi ha varietat que té interès per a l'estudi científic.

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Acer_\(g%C3%A8nere\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Acer_(g%C3%A8nere)) https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_d%27esp%C3%A8cies_d%27Acer

- Permacultura. És recomanable tenir-ne coneixement, ja que ajuda a establir el disseny i construcció del medi que volem; cerca la sostenibilitat.

<https://ecoinventos.com/manual-permacultura/> <https://ecoinventos.com/que-es-la-permacultura/> <https://elhorticultor.org/biblioteca-completa-de-permacultura-y-ecologia-en-pdf-para-descargar/> <https://agricultores.com/405-libros-gratis-permacultura-agroecologia-mas/>

- Reaprofitament d'aigües: cal pensar com utilitzar les aigües de l'escola. Fer servir sabons ecològics per aprofitar les aigües de rec. Construir una biodepuradora. Com aprofitar les aigües de la pluja pot esdevenir un projecte amb els infants.

- **Arbre tipí:** atès que l'Ajuntament ha optat per tallar-lo donat els problemes que veu de salut,

- a) Investigar paral·lelament si es pot evitar tallar-lo;

- b) Fer instància per escrit a l'Ajuntament per a la màxima conservació

- (altre estudi el podria fer el Cesc Vilarrubies, relacionat amb l'Aj de Mnr - comenta el D. Tubau);
- mínim tall;
- aprofitar per a cabana (p.e. de forma invertida, amb les branques a terra);
- demanar que si el tallen, plantin un altre.

• Hort i Dipòsit aigua:

- Pomer > bon arbre per pujar-hi (un cop crescut).

- Galliner > tenint en compte la *permacultura*, construir dos galliners, un per l'hivern i un altre per l'estiu, permet aprofitar el compost i possibilita que creixin les herbes, és a dir, afavoreix la sostenibilitat. Cal poder tenir zones tancades (protegides temporalment, per a descans del terreny i afiançament de la vegetació). Un exemple <https://www.youtube.com/watch?v=hv1GpmK0r2A>

- Sostenibilitat > Que el terra tingui plantes;

- > Que aquestes siguin lleguminoses, p.e. genistes, alfals, trèvol, acàcies

(arbres punxosos) → millorar el sòl, flora, que venen ocells, els fruits són manipulables, ...

- Monticle > cal tenir en compte que quan posem terra, només aguantarà amb plantes al damunt; les herbes són més febles, i per tant cal mirar de plantar arbustos.

- Dipòsit > evitar que es vegi el ciment; hi ha diferents sistemes.

> Pel folrat, millor acàcies, que malgrat estan valorades (el tronc no es podreix) i són cares, es poden aconseguir quan tallin pel passeig del riu; convé més no eliminar l'escorça..

> Per talussos, a Sabadell, Matadepera o Castellar del V. hi ha una empresa anomenada *Aquanea* (www.aquanea.com tel: 937 300 996), consultoria mediambiental que proporciona *Fibrarrols* (30 cm). És avantatjós ja que poden créixer herbes per dintre de la xarxa sintètica forta que envolta la fibra de coco. [Antigament, posaven uns xurros de malla de palla]. Els xurros alternats entre la terra, costen uns 40€/utat de 3m.

<https://www.aquanea.com/es/catalog:Cos/0/14/>

Les herbes creixen i es poden posar llavors. (De fet aquesta empresa també en ven amb llavors de plantes aquàtiques).

També les bales de palla van bé, encara que s'espantlen, podem crear murs, afegir terra i crear espais.

Gabions, que amb pedres, també delimiten i creen nous espais.

* Proposta d'aprofitament de l'aigua del circuit

> 1. Eliminar el desaigüe granulat (ple de fang) del circuit d'aigua que hi ha actualment. 2. Fer pou de grava amb aloc. 3. Instal·lar una bomba d'aigua.

Procurar aprofitar les aigües grises + emmagatzemar (es neteja amb plantes i grava).

(Hi ha un pare que treballa a una empresa de tractament d'aigua que també fa pous- comenta el Marc Orriols). La Comunitat de Grans podria investigar com fer una bomba. Caldria pensar a on i quin sistema. Podria pensar-se que l'aigua pogués ser aprofitable per la bassa.

<https://www.hagaloustedmismo.cl/proyectos/como-hacer-un-pozo-de-absorcion.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=A9rgMXzDxks>

<https://www.hagaloustedmismo.cl/proyectos/como-hacer-un-pozo-de-absorcion.html>

• Bassa

- Manca vegetació vertical.

- Respecte a extreure l'alzina per replantar-la, té un pronòstic de poc èxit, i en tot cas ho hauria de fer un expert especialista.

- Granotes i gripaus > barrejar-los no deixa de ser una experiència estudiable per a l'alumnat.

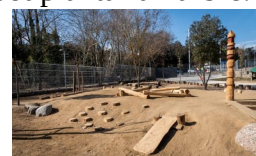
• Muntanyeta

- Es pot fer un àgora amb els arbres. P.e. el vetiver fa grans arrels. El castanyer d'índies dona fruits per aprofitar i fer coses com decoració. .

- Protecció > hi ha diferents propostes de solució protectora per evitar la ràpida erosió. Podem plantar i decidir que en 3 o més mesos es tanca una part parcel·lant. Ajudarà als infants a acceptar-ho. Els arbustos cal deixar-los arrelar bé.

- Es pot posar una plataforma inclinada de fusta amb taulons separats (seguint normativa) perquè creixi herba. I al costat arbustos, que crearia un ambient. Fins i tot, es pot plantar un arbre.

- Amb fustes d'acàcia o xiprer (no es podreixen) es pot fer una graderia. Fins i tot, amb una reixa a partir de fusta de pi. Per sota que hi hagi herba que agunti la terra, juntament amb els arbustos.

• Font

- Lloc per a obtenir aigua, fent un canal de rec per alimentar els arbres que plantéssim.
- Sorgeix la inquietud d'aprofitar aquest punt d'aigua perquè la mainada pugui jugar al mateix lloc amb l'aigua i amb la sorra.

• Rocòdrom

- Caldria sistema d'esmoreir possibles caigudes durant l'ús. La solució seria amb triturat de poda. Per cada metre d'alçada cal posar 10 cm; com que tenim un parell, serien 20 cm d'alçada amortidora.
- Es pot fer un túnel de plantes per sobre de la rampa, amb el que es guanyaria ombra i ambient. La glisina és un arbre ràpid, fort i cobreix molt.

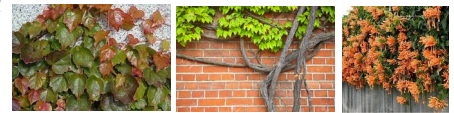

• Pista

- Amb deu anys d'ús, ja podem moralment cobrir-la de terra. També es pot plantar als marges. Una suggerència és que dividint la pista en dos, col·loquem un passadís-barrera de torratxes gegants on plantar els arbres. Caldria foradar la pista i crear pous de drenatge (1m³). Si no permeten foradar, afegir jardinera. Extreure el ciment del terra és car, però es pot construir/afegir.
  - Els arbres pertinents serien el frèixer, que creix ràpid i és bèstia, (cal netejar els fruits perquè rellisca); i l'eucaliptus. Lleguminosa al terra per ajudar a l'arbre. Amb desmai i salze es poden fer túnels i són fàcils de guiar, es pot crear una pèrgola, a partir d'una estructura que permeti crear ombres a un racó de la pista. Les alzines són interessants.
- La prunera vermella Prunus Pissardi (que no és el prunus spinosa) és gairebé indestructible.

- Els murs > heures, com la *Parthenocissus Tricuspidata* (té les eves pròpies ventoses)
- vinya borda (amb dos cobrim tota la paret)
- vignonia (encara que li costa treure les ventoses)

A la paret, un simple filferro no aguanta el pes de la planta trepadora; cal mallat, potser galvanitzat.

- Arbustives que essent més barates, poden esdevenir petits arbres

Fotínia (Photinia)

Viburnum lucidum

Pitosporo - Azahar de la Xina (Pittosporum tobira)

I també ...

Madreselva o esclatamel (creix molt i necessita terra)

Plumvago (arbustiu qu ee sfag ran i necessita terra)

Phornium > planta que va bé per farcells, no punxen i són flexibles, i es poden

trencar les fulles en tires i elaborar cordes, cistells, ...

Oleandre > aguanta tot i floreix, però és verinosa (té mala fama, però l'heura també ho és).

Cal volum de terra perquè l'aigua no s'assequi ràpidament. Així que fer una torratxa d'obra, on posar posteriorment trencadís (realitzat per l'alumnat) i aprofitar per col·locar fins i tot un banc.

► Proveïdor per plantar arbres exemplars i venen materials diversos a viviers > <http://www.myc-5.com/>
a Vidreres (Girona), tel 972 875 197 (09:00 – 13:00 i 14:30 - 18:30) info@myc-5.com

• Estructura ferro per penjar-se

- Graveta ull de perdiu o millor restes de poda, va bé per esmoreir la caiguda. Caldria pujar l'alçada fins al doble del que hi ha actualment.

• **Finançament:** reconstruir un pati, es pot fer a través d'un projecte a «Patis pel clima», que són diners de fons europeu.

• **Altres recursos inspiradors:**

- Svane Frode (arquitecte i educador), té àlbum amb propostes suggerents.

- Consorci d'Educació de Barcelona i el Safareig

<https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2020/12/17/barcelona-inicia-un-pla-de-transformacio-dels-patis-escolars-perque-siguin-mes-naturalitzats-coeducatius-i-comunitaris/>

<https://ajuntament.barcelona.cat/consellescolarmunicipal/ca/noticia/barcelona-fixa-els-criteris-que-ha-de-tenir-un-pati-naturalitzat-coeducatiu-i-comunitari>

<https://educa.barcelona/2021/03/02/els-patis-espais-privilegiats-per-garantir-joc-contacte-amb-la-natura-i-aprenentatges-a-laire-lliure/>

<https://institutinfancia.cat/noticies/arrenca-el-projecte-de-transformem-els-patis-escolars/>

<https://www.google.com/url?>

[sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjDoNX6mJvwAhU0EWMBHZj0DIMQFjAFegQIDBAD&url=https://ajuntament.barcelona.cat/consellescolarmunicipal/ca/noticia/barcelona-fixa-els-criteris-que-ha-de-tenir-un-pati-naturalitzat-coeducatiu-i-comunitari](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjDoNX6mJvwAhU0EWMBHZj0DIMQFjAFegQIDBAD&url=https://ajuntament.barcelona.cat/consellescolarmunicipal/ca/noticia/barcelona-fixa-els-criteris-que-ha-de-tenir-un-pati-naturalitzat-coeducatiu-i-comunitari)

[%3A%2F%2Ffundaciobofill.cat%2Fuploads%2Fdocs%2Fi%2Fz%2F3%2Fx%2F4%2Fc%2F1%2Fe%2Fo](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjDoNX6mJvwAhU0EWMBHZj0DIMQFjAFegQIDBAD&url=https://ajuntament.barcelona.cat/consellescolarmunicipal/ca/noticia/barcelona-fixa-els-criteris-que-ha-de-tenir-un-pati-naturalitzat-coeducatiu-i-comunitari)

[%2F525.pdf&usg=AOvVaw3TOv5JoqEgLPgWWrjt8W5Z](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjDoNX6mJvwAhU0EWMBHZj0DIMQFjAFegQIDBAD&url=https://ajuntament.barcelona.cat/consellescolarmunicipal/ca/noticia/barcelona-fixa-els-criteris-que-ha-de-tenir-un-pati-naturalitzat-coeducatiu-i-comunitari)

[https://elnousafareig.org/](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjDoNX6mJvwAhU0EWMBHZj0DIMQFjAFegQIDBAD&url=https://ajuntament.barcelona.cat/consellescolarmunicipal/ca/noticia/barcelona-fixa-els-criteris-que-ha-de-tenir-un-pati-naturalitzat-coeducatiu-i-comunitari)

- Institut Guillem Catà (Mnr) > fan un Cicle Formatiu de fusteria que podem demanar i suggerir col·laboració constructiva [comenta M Orriols]. <https://www.guillemcata.cat/>